

ČESKÁ BÁSEŇ

Větrník v bouři

*Noc na horách
Nebe je tak blízko
že rukama sbírám
stříbrné plody
ze stromu noci*

*A tichem bloudí
nevslovené*

Mandala

*Svět v barvách se točí
točí se dokola
větrník v bouři
snad větru odolá
snad nezahyne
pestrý květ
v suchu ani v zimě
a modré žíly řek
a rudá krev polí
a vánky zelené
dál budou zdobit květ
co ve vesmíru bude kvést*

Voda

*Jsem voda
co ti mezi prsty protékla
když chtěl ses napít*

*Zraňovaná o kameny
mezi břehy utíká
a padá do tvých dlaní*

*Padá a padá
na tvá záda
Laskej vodu
bude tvá*

Stiskni a zmizí

Věra Kopecká

Autorka (* 1951) vystudovala Matematicko-fyzikální fakultu Karlovy univerzity a několik oborů na Lidové konzervatoři v Praze. Od roku 1992 žije v Broumově, kde působila jako učitelka. Je členkou Obce spisovatelů a Střediska východočeských spisovatelů. Od roku 2000 organizuje Dny poezie – mezinárodní setkání básníků. Vydala více než třicet básnických sbírek, z toho pět knih vyšlo polsky nebo dvojjazyčně, jedna na Ukrajině v trojjazyčném vydání. Její tvorba je zastoupena v řadě antologií. Poezii také překládá z polštiny a ruštiny. Vedle psaní veršů se zajímá o fotografování. Měla řadu samostatných výstav v Čechách i v Polsku. Také jí vyšly fotografické knihy *Broumovsko – můj adoptivní domov* a *Poutníci krajinami poezie*.

Nechte na hlavě

ADAM JUNEK

Sociální síť, jak má vyzkoušené snad každý, jsou děsně mazané. Tak nějak (jsou na to algoritmy, ale to teď nechme stranou) vědí, co nás zajímá, a pak nám to nabízejí v reklamách ke koupi. „Kupodivu“ já jsem mám zaflákané upozorněními na skvělé kusy nábytku (pořád se něco hodí, že) a méně či více fantastickými nabídkami módních značek a internetových obchodů s oblečením. Většinou je přeskačuju co nejrychleji, protože ty nejčastější jsou buď podezřelé čínské provenience, nebo se primárně jedná o obchody s rychloobrátkovou módou, kde nabízené výrobky smrdí uměločinou pomalu už z náhledové fotky.

Nedávno mě ale jeden obrázek zarazil. Byla na něm pánská čelenka. Ne sportovní. Stříbrný kruh, který obeplnil hlavu. Na něm se skvěly listy, vytvářející dojem římského vítězného věnce, a směrem dolů kolem uší visely ještě po obou stranách řetízky. Zkrátka něco, co by si bez váhání vzala paní Galadriel nebo Liz Taylorová v roli Kleopatry (v tomto případě by to ale chtělo pozlatit).

ČEKSTAJL

Jakkoli by se mohlo zdát, že šlo o nabídku výbavy na karneval, jde jen o odraz nastupujícího trendu (nejen) v pánské módě. Jeho středobodem jsou totiž pokrývky hlavy. Čtěl by se říct jednoduše klobouky nebo čepice, ale to se Čekstajl nezda dost výstižně pro některé výtvořky, jež vrhli přední návrháři do svých kolekcí.

„Desetiletí tenisek“ pomalu končí

Dior, Louis Vuitton, Raf Simons nebo JW Anderson. Velcí hráči na poli módy – a všichni ve svých kolekcích pro příští rok pracují s něčím na způsob klobouku. A spíš než schůzku klubu gentlemanů z první poloviny 20. století připomíná dostihy v Ascotu, kde se šlechtičny předhánějí v tom, kdo bude mít podivnější (nebo kreativnější, chcete-li) věc na hlavě.

Takže nabobtnalé „kyblíky“ zálesáckých či rybářských čepic, předimenzované panamáky nebo variace na klasické klobouky sběračů rýže vypadají ještě jako velmi konzervativní volba. Obří pletené doughnaty, obeplňující lebku, nebo jako v případě kreací zvaného Virgila Abloha pro značku Louis Vuitton obří ptačí hnízdo, to jsou teprve ty pravé trendy pokrývky hlavy.

Jak se to stalo? Jedno vysvětlení se nabízí: kreativci ve světě módy na té nejvyšší úrovni se vracejí k tomu, ukazovat i oděv jako formu umění, a na přehlídkách neprezentují primárně nositelné řady oblečení.

Vrabčák. Designér Virgil Abloh se protentokrát inspiroval u hudebníka Jamiroquai, když to minule s Michaelem Jacksonem moc dobře nedopadlo. A vyšly mu z toho pro Louise Vuittona kreace, které by ocenil nejen opeřenec hledající hnízdo. FOTO LOUIS VUITTON

Jakkoli se zdá, že vidíme nabídku karnevalové výbavy, jde jen o odraz nastupujícího trendu (nejen) v pánské módě

”

Druhé vysvětlení přinesly například módní stránky britského Guardianu. Tam se fashion experti zamýšlejí nad tím, že slovně značky opouštějí „desetiletí tenisek“ a našly si v kloboucích nový módní kousek, který teď chtějí dostat do centra pozornosti. Proč? Kalhoty se zase prodlužují a rozšiřují, takže by ikonické kousky za nekřesťanské peníze na nohou nebyly tak dobře vidět.

To taková třpytivá čelenka nebo vtvor z plastových květů rozhodně žádnému pohledu neunikne.

Autor je redaktorem TV Seznam

Jazykové mrzení v Hongkongu

SIMONA BARTOŠOVÁ

Protesty proti extradičnímu zákonu v Hongkongu zastihují problém, jenž s krizí vztahu Hongkongu a pevninské Číny úzce souvisí, a totiž úpadek tradičního jazyka Hongkongu, kantonského, na úkor standardní čínštiny (často nesprávně nazývané mandarínštinou).

Začátkem letošního roku totiž tamní Harrowova mezinárodní škola oznámila, že ve školce a základní škole upouští od vyučování tradičních čínských značek používaných v Hongkongu a na Tchaj-wanu ve prospěch zjednodušených čínských značek. V dopise rodičům internet hájil tento krok jako nutný, aby „připravil školáky na dobu, v níž se bude Hongkong nacházet v roce 2047“. Tehdy totiž vyprší 50letá lhůta, v níž se Čína při předávce Hongkongu z rukou Britů v roce 1997 zavázala, že bude dodržovat režim „jedna země, dva systémy“. Po roce 2047 hrozí, že Hongkong o jistou míru autonomie přijde.

ORBIS UNUS

Vidíme to již nyní – spojení pevninské Číny s Hongkongem rychlovlakem, touha ovládnout tamní justiční systém a povolit vydávání obyvatel Hongkongu do Pekingu, a současně potlačování jejich rodného jazyka. Tím mluví asi 90 procent obyvatel, tedy přibližně 6,8 milionu lidí. Ve světě pak kantonsky či úzce souvisejícím dialektem mluví dalších 73 milionů lidí.

Harrowova škola není jediná. Podle vlády je cílem „zlepšení dvojí gramotnosti a trojjazyčnosti studentů“ (učí se také anglicky). Zastánci změny argumentují zvýšením konkurenceschopnosti obyvatel na čínském trhu práce.

Doporučení vlády si zatím vzala k srdci méně než pětina základních škol, méně než 2,5 procenta středních, počty ale rostou. A nejde jen o školy. V čínské provincii Kuang-tung hraničící s Hongkongem, odkud kantonská pochází, se pod tlakem ocitly i televizní kanály a další média. Většina mladých dokonce při komunikaci na síti používá pchin-jin, tedy latinský zápis standardní čínštiny.

Obyvatel Hongkongu tak v následujících 30 letech mohou přijít nejen o svou křehkou svobodu, ale i o jazyk. Bez něj se národ udržuje těžko.

POZITIVNÍ ZPRÁVY

Umění sprejovat, umění třídit

Společnost Asekol netradičním způsobem upozorňuje na potřebu sběru vysloužilých drobných elektrospotřebičů do červených kontejnerů a snaží se tak přiblížit třídění co nejširší skupině obyvatel.

Ke spolupráci na projektu Umění třídit přizvala sprejery v čele s Nikolou Vavrousem alias Khomou. V areálu Mevy

v Roudnici nad Labem tak vzniklo 14 originálních kontejnerů s motivy elektrospotřebičů a symboly spjatými s konkrétním městem či krajem.

V odstínech červené, bílé či žluté, šedé a černé budou nejen přitahovat pozornost veřejnosti, ale zároveň i jako umělecká díla krášlit veřejný prostor krajských měst.

Tipy a snímky do rubriky zasílejte na pozitivnizpravy@lidovky.cz

Jeden pro každý kraj. Tým sprejérů pod vedením Nikolou Vavrousem neboli Khomou (na fotografii vlevo) vyzdobil svými díly celkem 14 kontejnerů. FOTO ASEKOL

POSLEDNÍ SLOVO

Sdílená péče

Budu psát o sdílené péči, protože mi to poradila matka nejlepší kamarádky mé dcery, sedí teď proti mně a se šťastným výrazem otevírá Dívku se stříbrnými očima, kterou našla tady ve venkovské hospodě na záchodě a hodlá si jí vyplnit ty tři hodiny volného času, které jsme oba získali, když jsme odevzdali naše holčičky lidem od koní. Tři hodiny volna v tom nekonečném letním čase, kdy není školka, nejsou kroužky, kdy učitelky klavíru nechodí ve čtvrtek ve dvě, ale místo toho vám posílají pozdravy z Chorvatska, kdy všichni ti lidé, kteří z vás během roku snímají břemeno péče o dítě, jsou někde v řiti, tak takové tři hodiny jsou jako celá dovolená. Jezdíme takhle spolu, protože dvě holčičky dohromady jsou méně než jedna, štěbetají spolu, hrají si na draky, zpívají písničky,

hádají a udobřují se, a my v těch chvílích můžeme být dospělí a věst dospělé řeči a nemusíme zamávat každému vlaku a obdivovat štěňátka, a když už je potřeba pozornosti dospělého, může to být pozornost jedna. A mysl toho druhého může být v té chvíli svobodná.

Jenže právě v létě, když jste na děti sami, si uvědomíte nejvíc, s kolika lidmi je během školního roku sdílejte. Kolika lidem je odevzdáváte, aby je něco naučili, aby je vyléčili, aby je pohlídali, jejich nepřítomnost náhle obrátí vaše myšlenky jejich směrem. Co o nich víte, o těch lidech, kteří v součtu tráví s vašimi dětmi víc času než vy? Co vlastně vím o té paní, která teď učí naše holky hřebelcovat koně? Cítíl jsem k ní důvěru (jako ke každé ženě, která dokáže trénovat dvě závodnice na ponících zároveň a přitom ještě kojit), ale co já vím, jaké

má hodnoty? Co když je teď místo výcviku hypnotizuje a modeluje jejich mysl tak, aby za pár let vstoupily do satanského kultu? (Jsem si jistý, že ona ne. Ale jestli tohle někdo dělal, byla to ta učitelka ze školky, co je naučila „milá paní učitelko / děkujem vám za světylko / za světylko poznání / zvoneček už vyzvání“). Ale kdybych si nevyšetřil aspoň tyhle tři hodiny času, kdy bych zvládl napsat Poslední slovo? Včera, na vylet v tom příšerném zemědělském parku, kde jsme si připletili padesát korun, aby nás nechali dát piškot pštrosovi emu? Ale stojí to za to riziko?

Nakonec je to stejně tak, že naše děti nebudou zdaleka takové, jací jsme my, ale jak se náhodně sejde parta lidí, kteří je vychovávají s námi. O tom, co se s nimi děje v těch chvílích, kdy s nimi nejsme, se stejně nedozvíme, obvykle to

bylo „dobré“, pan instruktor byl „dobřej“, na táboře byla „nuda“, tu a tam z nich něco vypadne, ale obvykle o týdny, měsíce či roky později. Že mě zavíraly učitelky ze školky do sklepa, přivazovaly mě tam k židli a strašily v navlečené plynové masce, jsem domu nikdy neřekl (na jejich obranu musím uvést, že jsem byl poměrně nezvladatelné dítě), a musela to vyslepičít tamní uklízečka. Kdybych tehdy chodil do jiné školky, byl bych bez tohoto zážitku jiný člověk? Lepší? Nevím. Co vím, že ty tři hodiny jsou u konce a pštrosovi čeká.

TOMÁŠ BALDÝNSKÝ

